

नपुंसकलिङ्गाध्यायः ॥ ३ ॥

अभ्रं सलिलदे व्योमन्यस्त्रं कोदण्ड आयुधे ।
 अभ्रं पुरःशिखामानशैष्ट्याधिक्यफलेषु च ॥ १ ॥
 मुष्के पद्यादिकोशोऽण्डं दुःखेनोव्यसनेष्वधम् ।
 अर्शसी व्याधिदुर्नाम्नी आज्ये श्रीवाससर्पिषि ॥ २ ॥
 वर्षार्थजीवितेष्वायुरास्थं मुखविले मुखे ।
 उरस्तु वक्षसि श्रेष्ठ ऋतं तथ्यशिलोऽद्भयोः ॥ ३ ॥
 ओजोऽवष्टम्भबलयोरोकसी मन्दिराश्रमौ ।
 क्रियायजनयोः कर्म क्षीरं दोहजम्बु च ॥ ४ ॥
 कुण्डं स्थात्यां जलाधारविशेषेऽनलगर्तके ।
 पिण्याको नम्रहः किण्वं कूलं तीरे चमूकटौ ॥ ५ ॥
 क्षेत्रं गृहे पुरे देहे केदारे योनिभार्ययोः ।
 पुण्यस्थाने समूहे च घृतं त्वाज्येऽम्बुसर्पिषोः ॥ ६ ॥
 चक्रं सैन्ये जलावर्ते रथाङ्गे चयराष्ट्रयोः ।
 संसारे मण्डले वृत्ते छद्मभेदास्त्रभेदयोः ॥ ७ ॥
 चैत्यं चिताङ्गे बुद्धाण्डे उद्देशेऽद्रौ सुरालये ।
 चिह्नमङ्गे पताकायां छद्म सद्धानि कैतवे ॥ ८ ॥
 छन्दः श्रुतीच्छापद्येषुच्छिद्रं रन्ध्रापराधयोः ।
 जालं गवाक्ष आनाये क्षारके कपटे गणे ॥ ९ ॥
 जीलं चर्मपुटः कोशो दृतिः करकपत्रिका ।
 ज्योतिस्ताराग्निभाज्वालाहक्पुत्रार्थाध्वरात्मसु ॥ १० ॥
 तन्त्रं स्वराष्ट्रव्यापारे तन्तुवाने परिच्छदे ।
 शास्त्रौषधान्त्रमुख्येषु प्रयोगेऽध्वरकर्मणम् ॥ ११ ॥
 एकस्यैवोभयार्थत्वे कुड्मुम्बव्यापृतावपि ।
 तल्पं शय्याट्टजायासु तनुषी तनुविस्वृती ॥ १२ ॥
 त्रपु सीसे च रङ्गे च तरसी बलरंहसी ।
 तीर्थ मन्त्राद्युपाध्यायशास्त्रेष्वम्भसि पावने ॥ १३ ॥
 पात्रोपायावतारेषु स्त्रीपुष्पे योनियज्ञयोः ।
 तेजो बले प्रभावेऽन्ने ज्योतिष्यर्चिषि रेतसि ॥ १४ ॥

नवनीतेऽनले धर्मे दानं हस्तिमदेऽपि च ।
 द्वयं गुणानामाधारे भेषजे योगवित्तयोः ॥ १५ ॥
 द्वन्द्वं युग्मं हिमोष्णादि मिथुनं कलहो रहः ।
 धाम जन्मप्रभावान्नभाःसु खे भोजने गृहे ॥ १६ ॥
 नेत्रं नाड्यां तरोर्मूले वस्त्रे दृशि मथो गुणे ।
 नाट्यं तौर्यत्रिके नृत्ते नालं विवरशेषसोः ॥ १७ ॥
 पदं स्थाने शरे त्राणे पादाङ्के पादचिह्नयोः ।
 शब्देऽशुवस्तुवाक्येषु व्यवसायापदेशयोः ॥ १८ ॥
 पर्व ग्रन्थौ पञ्चदश्यां प्रस्तावे विषुवादिके ।
 पक्ष्म सूत्राद्यवयवे किञ्चल्के नेत्रलोमसु ॥ १९ ॥
 पत्रं तु वाहने पर्णे क्षुरिकागरुतोरपि ।
 पयोऽम्भसि च दुग्धे च पाथसी सलिलौदनौ ॥ २० ॥
 पात्रं तु भाजने योग्ये वित्ते कूलद्वयान्तरे ।
 पार्थीषि स्वर्गचन्द्रार्का पिच्छं बर्हे खगच्छदे ॥ २१ ॥
 पोत्रं मुखाग्रदेशे स्यात् सूकरस्य हलस्य च ।
 नवनीतं पयः पीथं बर्हं पर्णशिखण्डयोः ॥ २२ ॥
 बीजं शुक्ले फलास्थन्यन्ने भर्मणी स्वर्णवेतने ।
 वणिङ्मूलधने पात्रे भाण्डं भूषाश्वभूषयोः ॥ २३ ॥
 भाग्यं कर्मण्यन्यजन्मकर्मण्यपि शुभाशुभे ।
 भर्गसी रेतआलोकौ महसी तेजउत्सवौ ॥ २४ ॥
 माल्यं पुष्पे पुष्पदाम्नि मूल्यं वेतनवस्त्रयोः ।
 मुखं तु वदने मुख्ये ताम्रे द्वाराभ्युपाययोः ॥ २५ ॥
 मूलं वशीकृतौ स्वीये शिफातारान्तिकादिषु ।
 गमने वाहने यानं रत्नं श्रेष्ठे मणावपि ॥ २६ ॥
 रहो रहस्ये सुरते रिष्टं नाशे शुभेऽशुभे ।
 रुक्मं हेम सुलोहं च रेतसी शुक्लम्बु च ॥ २७ ॥
 रूपं शब्दे पशौ श्लोके ग्रन्थावृत्तौ सितादिषु ।
 सौन्दर्ये च स्वभावे च शरद्रेण्वार्त्तवे रजः ॥ २८ ॥
 ललं पल्लव उद्याने लक्ष्म चिह्नवरिष्ठयोः ।
 स्यादुपच्छन्दने लालं गुह्यार्थपरभार्ययोः ॥ २९ ॥
 लिङ्गं शेषसि वेषेऽशे चिह्ने बुद्ध्यादिसंहतौ ।
 वयः खगेऽन्ने वर्षेऽर्थे शुभाकारे तनौ वपुः ॥ ३० ॥

वर्चोऽर्चिरूपविडभाःसु वनं भास्यप्सु कानने ।
 व्रतं विष्णुवृतुवर्षेज्यातपोमासाग्निभुक्तिषु ॥ ३१ ॥
 वीर्यं पराक्रमे रेतस्यन्नमाहात्म्ययोरपि ।
 वेष्टं ब्रह्मणि नाके च शल्के शकलवल्कले ॥ ३२ ॥
 शास्त्राण्यस्त्रमयःशंसा शास्त्रं ग्रन्थनिदेशयोः ।
 शार्ङ्गं चापे हरेश्चापे शीलं वृत्तस्वभावयोः ॥ ३३ ॥
 शुल्बं ताम्रे यज्ञकर्मण्याचारे जलसन्निधौ ।
 शोचिः शोकांशुपैङ्गल्यशुद्धत्वेषु सरोऽप्सु च ॥ ३४ ॥
 यज्ञभेदे सदादाने सत्रमाच्छादने वने ।
 सर्पिर्घृते च तोये च सान्त्वे दाक्षिण्यसान्त्वने ॥ ३५ ॥
 स्नानीयेऽभिषवे स्नानं स्थानं स्यादाश्रये स्थितौ ।
 सूत्रं तन्तौ सङ्ग्रहोक्तौ सुखमानन्दतोययोः ॥ ३६ ॥
 स्रोतोऽम्बुनिर्गमद्वार इन्द्रियेऽप्सु जलस्रुतौ ।
 हविर्हव्ये घृते तोये हेम्नी काञ्चनवेतने ॥ ३७ ॥

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां

द्वयक्षरकाण्डे नपुंसकलिङ्गाध्यायः ॥ ३ ॥

अथवलिङ्गाध्यायः ॥ ४ ॥

अर्थोऽर्थयुक्तात्मवतोरन्त्योऽन्त्यजनिर्कृष्टयोः ।
 क्लृप्तेऽर्घ्यार्घ्यमर्घाहेऽप्यदस्त्वत्र परत्र च ॥ १ ॥
 अन्यौ विभिन्नसदृशावार्यः साधुकुलीनयोः ।
 आद्यमादिभवे भक्ष्येऽप्युत्पत्तिरहितेऽप्यृजुः ॥ २ ॥
 मुख्यान्यकेवलेष्वेकः कष्टौ गहनदुःखितौ ।
 कल्या नीरुग्दक्षसज्जा योग्ययुक्तहिताः क्षमाः ॥ ३ ॥
 कटुस्तिक्ताप्रियाकार्यसुरभ्यूषणमत्सरे ।
 क्रूरो भयङ्करे क्रुद्धे नृशंसे कठिनोष्णयोः ॥ ४ ॥
 गौरोऽरुणे सिते पीते गृह्यस्त्वस्वैरिपक्षयोः ।
 छिन्नाक्षौ छिन्ननेत्रे च चिल्लं चुल्लं च पिब्लवत् ॥ ५ ॥
 चोद्यं चित्रे चोदनाहं चारु चित्रवचस्यपि ।
 जडो जालमश्च निर्बुद्धौ स्तब्धेऽनालोच्यकारिणि ॥ ६ ॥
 ज्यायान् ज्येष्ठश्चाग्रजन्मन्यतिवृद्धातिशस्तयोः ।
 जात्यः श्रेष्ठे कुलीने च डिम्भो बालिशबालयोः ॥ ७ ॥
 द्रुतं शीघ्रे शीघ्रगतेऽप्यवदीर्णविलीनयोः ।
 दृढं गाढेऽधिके स्थूले धूतं त्यक्ते प्रकम्पिते ॥ ८ ॥
 धृष्णुर्धृष्टे प्रगल्भे च कुटिले बन्धुरे नतम् ।
 न्यक्षं छिष्टे निकृष्टे च निजमात्मीयनित्ययोः ॥ ९ ॥
 नीचं खर्वं निकृष्टे च समर्थेऽधिपतौ प्रभुः ।
 प्राप्तं न्याय्ये च लब्धे च विपुलानेकयोर्बहु ॥ १० ॥
 बालो मूर्खे शिशौ भव्यो भावी योग्यः शुभोऽपि च ।
 मिश्रेऽपि भिन्नं म्लिष्टं तु म्लानाविस्पष्टवाक्ययोः ॥ ११ ॥
 मुग्धं सौम्ये नवे मूढे मूढो मोहिनि तन्द्रिते ।
 मृद्वतीक्षणे कोमले च बद्धोपरतयोर्यतः ॥ १२ ॥
 याप्यं गह्वं यापनीये पृथक्संयुक्तयोर्युतम् ।
 न्याय्यसंयुक्तयोर्युक्तं रूक्षो निष्प्रेम्यचिक्कणे ॥ १३ ॥
 रथ्यो रथहितेऽमुष्य स्वीयेऽस्याश्वे च वोढरि ।
 रागवद्रोहितौ रक्तौ रामश्चारौ सितेऽसिते ॥ १४ ॥